

vody, že tu nebylo o bezpečnost cestujících za všech okolností postaráno, při čemž však buduje své vývody na skutkových předpokladech od soudních zjištění podstatně se uchylujících, že vlak předčasně odjížděl a že manželé H-ovi nesestupovali s jedoucího vlaku. Ani okolnost, že manželé H-ovi nemohli předními dveřmi vozu sestoupiti, nemá podstatného významu, když bylo zjištěno, že zadními dveřmi vystoupilo z téhož vozu asi 30 cestujících, a ukládala jim již obyčejná pozornost, by v stanici, v níž byla jen minutová zastávka, použili nejrychlejšího způsobu vystoupení z vlaku, totiž dveřmi, které právě byly otevřeny a jimiž i ostatní cestující sestupovali a které byly též jim přístupny. Tvrzení, že manželé H-ovi byli při vystupování postiženi strachem a úzkostí, bylo již soudem druhé stolice odmítnuto jako nepřipustná novota, a nelze k němu ani v dovolacím řízení hleděti (§ 504 odstavec druhý c. ř. s.). Jest proto přisvědčiti mínění soudu druhé stolice, že příhoda, o níž tu jde, byla způsobena jen vlastním zaviněním manželů H-ových, vedle neodvratného zásahu osobou třetí a že žalovaná strana jest podle §u 2 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. ručení sprostěna.

Čís. 4735.

Dopravní řád železniční.

Obecnou obchodní hodnotu (§ 88 žel. dopr. ř.) americké mouky jest vypočítati v dolarech a vyplatiti v Kč dle kursu v den reklamace.

(Rozh. ze dne 25. února 1925, Rv I 24/25.)

Americká mouka, podaná k dopravě v Hamburku dne 14. října 1921, došla dne 8. listopadu 1921 žalobce ve stavu poškozeném. Dne 10. prosince 1921 reklamoval žalobce škodu u dráhy a vypočetl ji dle kursu dolaru dne 14. října 1921. Dráha část požadovaného peníze zaplatila, zbytku domáhal se žalobce žalobou, jíž o b a n i ž š í s o u d y vyhověly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudu a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Bezpodstatnou jest výtku, že nižší soudy odmítly použití ustanovení čl. 37 mezin. úml., že dráha musí při poškození zboží zaplatiti celou částku zmenšené hodnoty. Dráhou samou bylo zjištěno, že poškození spočívá v úplném znehodnocení dvaceti procent zásilky, 825 kg mouky, oba nižší soudy uznaly pak důsledně a srovnale s názorem, hájeným žalovanou stranou samou, že dráha jest povinna nahraditi těchto 825 kg mouky, a to podle zásady čl. 34 m. ú. její obecnou obchodní hodnotou v místě a v čase odeslání. Spor mezi stranami jest jen o to, jak má býti obecná obchodní hodnota vypočítána. Z vývodů žalované strany nelze vyrozuměti, v čem vlastně spatřuje porušení čl. 37 m. ú. a čeho chce tímto dovolacím důvodem docíliti. Výtku, že nebylo rozhodnuto, v jaké měně má býti obecná obchodní hodnota znehodnocené mouky určena, odporuje spisům, odvolací soud uznal, že se tak má státi v dolarech,

a uznal tak právem. Hodnotu věci nelze určití vůbec jinak než v penězích (§ 304 obč. zák.), obecnou obchodní hodnotu zboží, jež není ničím jiným, než průměrem docílených kupních cen (čl. 353 obch. zák.), jinak než v penězích, ve kterých se zbožím obchoduje. Jelikož jde o americkou mouku a tou se, jak bylo zjištěno, v Německu i v tuzemsku obchodovalo a obchoduje jen za dolary, nemohla býti její obecná obchodní hodnota určena vůbec jinak, než v dolarové měně. K jejímu přepočítání na německé marky není ani zákonného ani jiného rozumného důvodu, naopak bylo by takové přepočítání právě v tomto případě přímo nesmyslné, ať se již na peníze pohlíží jako na měřítko hodnot anebo jako na platidlo, neboť dolar jest nejstálější ze všech poválečných valut, kdežto německá marka svou funkci měřítka hodnot pozbyla, a platiti se má nikoliv v markách, nýbrž v československých korunách. Přepočítávání dolarů na marky a marek na československé koruny vedlo by nutně k valutnímu zisku na jedné a k ztrátě na druhé straně, na úkor zásady, že poškozený má nárok na náhradu skutečné škody. Obecná obchodní hodnota mouky byla zjištěna správně v dolarech a musí býti za účelem placení přepočítána přímo na koruny československé. Ohledně přepočítacího kursu sluší dáti proti názoru žalující strany, jež přepočítává podle kursu dne podání zboží k dopravě, za pravdu straně žalované, že rozhoduje den dospělosti pohledávky. Plyne to z druhého odstavce čl. 336 obch. zák., že pohledávky na cizí měnu, nebylo-li smluveno placení efektivní, mohou býti placeny ve měně domácí podle kursu v den dospělosti, při čemž zákon arcí předpokládá, že dlužník v tento den také skutečně platí, a neplatí-li, dlužno následky jeho prodlení zvláště řešiti. Nejvyšší soud nemůže však souhlasiti se žalovanou stranou v tom, že dnem dospělosti byl den vydání zásilky. V tento den není dráha ještě povinna placením, ba není vůbec ještě ani jisto, vznikne-li nějaká pohledávka proti ní, bude-li strana nárok na náhradu uplatňovati a od které ze dráh uvedených ve čl. 27 m. ú. bude náhradu požadovati. Dnem dospělosti jest proto podle §§ 904 a 1417 obč. zák. teprve den, kdy byla náhrada skutečně požadována, tedy den reklamace, v tomto případě den 10. prosince 1921.

Čís. 4736.

Mezinárodní doprava železniční.

U zboží naloženého odesílatelem jsou údaje nákladního listu o váze a počtu kusů toliko tehdy důkazem proti železnici, převážila-li nebo přepočítala-li kusy a osvědčila to v nákladním listu.

(Rozh. ze dne 25. února 1925, Rv I 69/25.)

Firma G. v Lipsku zaslala vagon zboží do Mittelwalde na adresu tamnější zasilatelské firmy T. Tato firma zaslala pak vagon bez překládání dále budapešťské firmě A. Při dojití zboží do Budapešti byl zjištěn úbytek zboží. Žalobce, jemuž budapešťská firma A. postoupila svůj nárok proti dráze, domáhal se na dráze náhrady škody. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Ná-